

"Łowcy piorunów"

Okolo stu piorunów uderza w ciągu sekundy w powierzchnię kuli ziemskiej. Kilkadziesiąt burz szaleje w każdej sekundzie nad naszą planetą. Burze i pioruny przynoszą ludziom znaczne szkody. Jednakże mechanizm ich narodzin nie został jeszcze dokładnie zbadany.

Kirgiska Akademia Nauk postanowiła zamontować w górach Tiańszanju elektę "łowców piorunów". Na górze Baubaszat, w pobliżu znajdującej się w budowie jednej z największych zapór wodnych na terenie ZSRR (na rzece Narın), otwarto stację naukową, która zajmie się badaniem elektryczności pochodzenia atmosferycznego. Pracownicy stacji będą mieli m. in. za zadanie ustalić ilość ładunków elektrycznych w chmurach i na ziemi.

Góra Baubaszat nie przypadkowo wybrana została na miejsce tych doświadczeń. Kirgiz dawno nadał jej miano "Góry Burz" - wylądowania atmosferyczne występują tutaj częściej niż gdziekolwiek indziej na terenie całej radzieckiej Azji Środkowej.

nasze WYWIADY

Profesor Witold Korewa laureat tegorocznej nagrody miasta za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauk technicznych, od 15 lat kierownik Katedry Części Maszyn Politechniki Łódzkiej - naukowiec, pedagog, konstruktor. Wszystkimi trzema kierunkami pracy oddaje się z umiłowaniem, jakiego można spotkać tylko u człowieka, oddanego zawodowi, który jest jego powołaniem. Tak, jest z zawodu konstruktorem-mechanikiem i to właśnie najbardziej mu odpowiada.

Oplata pocztowa uliszczona ryczałtem

Wydanie A

Cena 50 gr.

Nakład 160.000

panoramka

DZIENNIKA ŁÓDZKIEGO

Rok XVII

Łódź, niedziela 5 i poniedziałek 6 sierpnia 1962 roku

Nr 186 (4878)

Polskim statkom wyrastają skrzydła

Zacumowana na przystani Łódzkiego jeziora mogła sprawiać wrażenie zwyczajnej, dużej łodzi motorowej. Zdradzały ją tylko stalowe płyty, wyrastające z kadłuba i zanurzone w wodzie jak dwie pletwy. A jednak mało kto chyba odgadłby, że symbolem "W-3-90", widniejącym na jej burcie, oznaczono modelowy egzemplarz pierwszego polskiego wodolotu pasażerskiego, prototyp skrzydlatego statku, który w niedalekiej już przyszłości będzie przecinał wody Zalewu Szczecińskiego.

Długa, wąska niekaźna jeziora w Hawle stanowią wymarzony poligon doświadczalny dla statków tego typu charakteryzujących się bardzo dużymi prędkościami. To też tutaj właśnie zorganizowali swą bazę eksperymentalną projektanci polskich wodolotów - naukowcy z Katedry Teorii Okretni Politechniki Gdańskiej.

POCZĄTEK DAL... IKAR

Niefortunne kąpiele amerykańskich astronautów mają barażo odległe, mitologiczne tradycje. Ponadto bowiem i pierwsza w dziejach ludzkości próba wzlotu zakończyła się dla Ikarosa... "wodowaniem". Trudno orzec, jak do jego wynalazku wówczas ustosunkował się Neptun - bóg mórz - wszakże pod koniec ubiegłego wieku zrodziła się idea przeprowadzenia skrzydeł... statkom.

Pomimo, iż współcześnie kadłuby okrętowe przybierają kształty niemal doskonale - statki są po dzień dzisiejszy na ogół powolniejsze od samochodu, pociągu, a nawet motocykla. Dla osiągnięcia całkowitego "przymiennej" szybkości, stu kilometrów na godzinie (55 węzłów), należy statek wyposażyc w maszyny tak potężne, a więc i ciężkie, że staje się on z kolei nierentowny jako jednostka handlowa.

Opór wody wzrasta, jak się okazuje, proporcjonalnie do drugiej, niekiedy zaś trzeciej potęgi prędkości statku. Aby więc wydziwić jego kadłub ponad zwierciadło tej opornej cieczy, postanowiono posłużyć się właśnie skrzydłami. Takie były narodziny wodolotu.

Wodolot jest statkiem wyposażonym w podwodne skrzydła, na które - podobnie jak na płyty samolotu - działa, podczas ruchu tej jednostki, siła nośna skierowana pionowo do góry. Siła ta wynosi ponad lustro wody kadłub statku, którego cały ciężar przejmują, za pośrednictwem układu wsporników, zanurzone płyty skrzydeł. Dzięki temu wydatnie zmniejsza się opór wody.

(Dalszy ciąg na str. 5)

Ponizej Zwrotnika

(Korespondencja własna z Wietnamu)

WYSIADAMY Z SAMOLOTU NA LOTNISKU W HANOI UPAL, WILGOTNE POWIETRZE. JEST GODZINA 19. KILKU CZARNOWŁOSYCH, USMIĘCHNIĘTYCH WIETNAMCZYKÓW ŚCISKA NAM RECE, WYRAZAJĄC ZADOWOLENIE Z PRZYJAZDU POLSKICH TURYSTÓW.

KRAJ KONTRASTÓW I POEZJI

W hotelu otrzymujemy barwne prospekty, które informują, że Wietnam jest krajem kontrastów i poezji, wiciętym wąskim pasem między Pacyfikiem, dżunglami i górą. Ze rónną tu kokosy, banany, papaja. Wieczorem czeka nas niespodzianka - na kolację zamiast krabów i różnych "gadów" zjadamy z apetytem polską grochówkę, kotlet schabowy, kurczaka i naturalnie - banany. Ze jesteśmy ponizej Zwrotnika, przypominały nam także rozświetlone w pokojach moskietery i pracujące cała dobę olbrzymie wentylatory u sufitu. Podobno w niektórych

(ciąg dalszy na str. 3)

Prof. Korewa

Cechy dobrej roboty

- Panie profesorze, jaka cecha naukowca jest panu zdaniem najcenniejsza?
- Skromność. Praca twórcza wymaga obecności coraz większej wiedzy i podbudowy naukowej. Np. mechanika sięga do coraz nowych dziedzin nauki, by je dla siebie wykorzystywać. Następuje coraz ściślejsza specjalizacja. Dlatego pracuje się już w zespołach, grupujących specjalistów z różnych galezi nauki. W tych warunkach, gdy człowiek stale musi się uczyć, gdy stale odświeżają się przed nim nowe dziedziny, nowe odkrycia, wytwarzają dalsze kierunki prac, nie można nie być skromnym. Tylko skromność pozwala bowiem osiągać po sukcesy.

- A jaką cechę pedagoga stawia pan w tych warunkach najwyżej?
- Umiejętność przygotowania studenta nie tylko do odpowiadania na pytania, jakie postawi przed nim jego zawód, ale także do stawiania tych zadań. Nasze obowiązki w tym zakresie są szczególnie odpowiedzialne. Przy szybko postępującej automatyzacji procesów twórczych, powstawaniu doskonalszych maszyn - nasz przemysł potrzebuje olbrzymiej liczby inżynierów.

Jeśli to zresztą zjawisko ogólnoludowe. Np. we Włoszech ustalono obecnie, że przemysł wymaga dziś i inżyniera na 3 robotników (przed wojną, u nas, często na parę tys. robotników przypadł 1 inżynier).

Stąd szczególnie poważne obowiązki, o których wspominałem, a które polegają na

tym, że nie możemy pozwolić sobie na teoretyczne tylko przygotowywanie naszych absolwentów. Musimy dać im również wiedzę praktyczną. Głód specjalistów powoduje, że np. inżynier obejmuje natychmiast po ukończeniu studiów stanowisko kierownicze i musi być również organizatorem pracy.

Dlatego naszym studentom stawiamy wysokie wymagania, a już po I roku studiów, na wydziale mechanicznym odsiew wynosi często ok. 50 proc. Oczywiście, nie chciałbym, aby to co mówię zniechęciło ewentualnych kandydatów na naszych przyszłych studentów. Tych, którzy kończą naszą uczelnię, nie musimy się wstydić.

- Co w pracy zawodowej daje panu profesorowi, najwięcej satysfakcji?
- Chyba na równi: wyniki naukowe i dobra współpraca z kolegami. Cenię je bardzo i głównie dzięki temu czuję się dziś, po 18 latach pobytu w Łodzi - prawie rdzennym łodzianinem. To bardzo ciekawe i wdzięczne miasto.

- W imieniu łodzian dziękuję. A co sprawia panu największą radość w życiu prywatnym?
- Aż wstyd mówić, takie to proste. Zona, która jest moim najlepszym i najwspanialszym przyjacielem, ten dom, który mi daje odpoczynek i warunki pracy, kwiaty w ogródku, a nawet...

Prawda, z sąsiedniego pokoju najwyraźniej dobiega

skomlenie. Zapomnieliśmy o zamkniętym „na wszelki wypadek” psie...
T. WOJCIECHOWSKA

panoramka A może by tak u nas?

Jeden z barów paryskich pomyslał o zabezpieczeniu swych klientów przed spadaniem ze stołków barowych. Jeżeli tylko któryś z gości tego lokalu zaczyna chwilać się przy barze, barkmanka przypina mu pas bezpieczeństwa. To się nazywa higieną i bezpieczeństwo - konsunsepji.

Słomiany wdowiec

To nieprawda, że słomiany wdowiec, to człowiek, który przez czas utraty żony żyje niczym kawaler. Może tylko ból żołądka po zjedzeniu obiadu w zakładzie zbiorowego żywienia przypomina mu o tym błogim stanie lub ożywie nie na widok zgrabnej sylwetki kobiecej, która nagłe okazuje się dobrą znajomą... żoną. Wszystko bowiem, co mogłoby stwarzać nastroj radości i bez troski, ginie każdego ranka, kiedy sięgając po cokolwiek do kredensu, natrafia na spis obowiązków, zredagowany przez żonę na czas jej nieobecności.

A są to obowiązki niemożliwe:
1. Zamknij szafę po wyjęciu ubrania czy koszuli, bo może wejść i zjedzą ci wszystkie garnitury (i broń Boże moje suknie).
2. Podlewaj kwiaty, żeby nie uschły, bo inaczej Ty uschniesz, najmiszy.
3. Sprawdź drzwi po zamknięciu, żebyś nie zamknął żartasku przy otwartej klamce (PZU nie wypłaci wówczas ubezpieczenia).
4. Spodnie prasuj kładąc je na noc pod materac, żeby nie włączać żelazka, którego potem nie wyłączysz, itd., itd. Co jednak robi rozstrojny słomiany wdowiec? Zaczyna od tego, że przykazania żony wyrzuca do kosza, z domu się wynosi, a sąsiadkę prosi o opiekę nad... kwiatkami.

Zo-Ta

Westchnienia ub. tygodnia

UFF, JAK GORĄCO!

Pod tym tytułem znajdziesz w każdej „Panoramie“ krajowe i zagraniczne sensacje, ploteczki curiosa, historie „nie z tej ziemi“, ciekawostki i t.p. rzeczy do czytania

W Stanach Zjednoczonych prowadzone są próby skonstruowania „maszyny do chodzenia“. Będzie to coś w rodzaju olbrzymiego skafandra o ludzkim kształcie i 4-metrowych nogach przewidzianego na umieszczenie w środku człowieka. Olbrzym będzie się poruszał ruchami człowieka w nim siedzącego. Ta maszyna mogłaby w przyszłości zastąpić pojazdy na trudnych drogach.

Amerykanie przewidują skądinąd konstrukcję maszyny zdolnej do wchodzenia i schodzenia ze schodów, obracania się, cofania i podnoszenia się w razie wypadku. (p)

W sercu Londynu, w cieniu katedry św. Pawła, upieczono na rożnie całego wołu. Pokrajano na 1200 plasterków po dwa i pół szylinga za porcję, został zjedzony przez tłum ciekawskich i turystów.

Wół ważył ponad 400 kg. Pierwszą porcję wyciął sam lord-majork zabytkowym nożem. Mięso podawały młode kobiety ubrane według mody elżbietańskiej. Piwo lało się strumieniami.

To wszystko działo się w czasie zabaw ludowych w ramach Festiwalu Londyńskiego. (p)

Z ANGIELSKIEJ PRASY:

Dramat w basenie w ZOO w Skegness (Wielka Brytania) Gertie — czterotonowy słon utonął w czasie kąpieli. Słon odbywał w towarzystwie swoich strażników swój codzienny spacer, kiedy nagle zapragnął kąpiel w basenie. Wszedł więc do części płytszej i odmawiając wyjścia słon białobrunatny dalej do części głębszej. Tam stracił równowagę i zniknął pod wodą. Cztery tony to nawet jeśli się świetnie pływa, trochę zbyt dużo do ratowania. Gertie utonął. (p)

Dając wyraz wyjątkowej bezczelności i niebanalnej zrzeczności gang handlarzy narkotykami zamontował swoją siedzibę jedno piętro wyżej nad „Biurem Narkotyków“, którego celem jest zwalczanie tego rodzaju handlu. Strategia ta jednak nie przyniosła szczęścia. Policja zatrzymała 38 członków gangu. Wśród zatrzymanych znajduje się historyk, arestowany w chwili, kiedy jako przysięgły brał udział w rozprawie sądowej w Chicago. (p)

Norweskie „kociaki“ — jak ich rówieśnice na całym świecie — nie stosują się do wymagań paryskich dyktatorów mody. Mają swój własny styl, którego dwie odmiany przedstawia nasze zdjęcie. Foto. — CAF

Takie sobie

„Niemcy to wojenny naród, który ma zdolność walczenia na fałszywym froncie“
wiceadmirał F. Ruge
b. inspektor zachodniemieckiej marynarki wojennej
* * *
„Posiadam wykształcenie niezbędne aktorów — umiem podpisywać się pod umową“
Jayne Mansfield
* * *
„Niezrozumienie, z jakim spotyka się autor, niekoniecznie musi być gwarancją jego przyszłej sławy“
Rene Clafé

Zewsząd o WSZYSTKIM

Georges Lampin rozpoczął w studio Bilancourt realizację filmu „Mathias Sandorff“, do którego dialogi napisał Charles Spaak.

W roli bohatera Jules Verne'a wystąpi Louis Jourdain (którego pamiętamy z filmu „Gigi“). Jego partnerką jest młoda aktorka włoska Serena Vergano (na zdjęciu).

Foto. — CAF

Międzynarodowe Towarzystwo Transportów drogą powietrzną opublikowało dokument ustalający 14 sposobów przewożenia zwierząt.

Kto miałby ochotę samolotem przewieźć hipopotama musi go zapakować w skrzynię opatrzoną w żelazne pręty. Skrzynia — podkreśla dokument — musi być zbudowana solidnie. To samo dotyczy słoni, krów i tygrysów.

Czerwone rybki mogą być transportowane w plastikowych torbach napełnionych w 1/3 wodą, i 2/3 tlenem.

W myśl zarządzenia pasażer może przewozić różne zwierzęta — od szarańczy do wołu. (p)

W czasie dwuletniej służby wojskowej, która Gurchowcie (Nepal) odbywała w armii brytyjskiej w Wielkiej Brytanii, mają oni prawo zabrać ze sobą tylko jedną żonę.

Gurchowcie są peligamistami. I niejedną z nich posiada dwie albo trzy żony. Rząd brytyjski skłonny jest płacić podróż tylko jednej żony żołnierza. Niemniej żołnierze mają prawo zamianę żony i sprowadzenia kolejno wszystkich do Anglii — ale na własny koszt.

Dowodzący tym pułkiem oficer brytyjski, oświadczył, że przyłaczająca większość jego podkomendnych wybrała żonę najmłodszą. (p)

Przez dwa dni w Bangui nie było światła elektrycznego. A że przerwę w dopływie prądu zdarzały się co kilka dni zaczęto się nad tym zastanawiać. Niektórzy mówili nawet o sabotażu. Specjalna ekipa udała się do dżungli, celem sprawdzenia linii elektrycznych.

Po trzydziestosześciodzinnym marszu natrafiono na przyczynę wszystkich nieszcześć: dwumetrowy wąż wisiał na słupie. Nie żył już wprawdzie, ale powodował krótkie spięcie. (p)

W sztabie na facjatce

— Halo, Lublinek, czy macie już „Muche“, co jeszcze nie skończona, a czy samolot CSS-13 gotowy, tak — za pół godziny przeprowadzę próby lotu.

Inżynier Dziedzic, jeden z dwóch rzeczoznawców XI Okręgu Inspektoratu Kontroli Cywilnych Statków Powietrznych w Łodzi — odkłada słuchawkę. Przed nim na biurku pogrążają się meldunki i protokoły z prób technicznych samolotów, orzeczenia w sprawie zawieszenia lotów, skierowania statków powietrznych do naprawy, remontów itp.

Tu w pokoiku na poddaszu (warunki lokalowe — fatalne) przy ul. Piotrkowskiej 12, mieści się sztab XI Okręgu IKCSP. W Polsce jest 17 okręgów. Okręg łódzki kontroluje m. in. Aeroklub w Łodzi z filią w Piotrkowie, aerokluby: częstochowski, kielecki, radomski, zespoły lotnictwa sanitarnego w Łodzi i Kielcach, sprawuje nadzór techniczny w Lotniczych Zakładach Remontowych nr 1. Do obowiązków IKCSP należy m. in. kontrola głównych elementów konstrukcji lotniczej, próby samolotów na ziemi i w powietrzu oraz wystawianie im dokumentów sprawności technicznej. Poza tym kontrola po remontach oraz przeglądy w czasie eksploatacji samolotów. IKCSP bada także przyczyny wypadków lotniczych. Słowem — sprawuje nadzór nad bezpieczeństwem lotów samolotów, szybowców, śmigłowców...

Jak opowiada inż. Dziedzic, każdy samolot ma pewną określoną ilość godzin lotu, po której musi być przetrzynany pod względem technicznym. Nie tak dawno wszystkie samoloty łódzkiego Aeroklubu o konstrukcji drewniano-metalowej (typ CSS-13), decyzją rzeczoznawców zostały wycofane z lotów. (Miały jakieś wady techniczne). Część z nich skierowano do drobnych remontów, część zaś do kapitalnych.

Na zakończenie warto dodać, że inż. Dziedzic w latach 1955-57 w Chińskiej Republice Ludowej organizował podobną placówkę, ale kontroli samolotów sportowych. (j. Kr.)

Dobry żart tyńfa wart

— Mam wrażenie, mój drogi, że dziś obiad bardzo ci smakuje...

— Wybieraj — ty albo twój bagaż... — Hop, do wody!

Statystyka walczy z... rakiem

Statystyka walczy z... rakiem. Wiesz ma tylko jedną ulicę z wybudowanymi wzdłuż niej domami. Strumień płynie najpierw wzdłuż wioski po prawej stronie z tyłu domów, potem przecina ulicę i płynie wzdłuż domów (również z tyłu) po drugiej stronie drogi. Rzecz nie do wiary, ale gęstość domów zaatakowanych przez raka związana jest z brzegiem rzeki. Większość wypadków raka ma związek z rzeką. Chen zbadał wodę, dno rzeki. Nie znalazł nic podejrzanego. Czyli znowu zagadka.

Chemicy, kartografowie i statystycy kontynuują swoje badania. Bada się glinę, wodę, piwnice domów, ścielki itd. W każdym domu postawiono licznik Geigera, by zmierzyć promieniowanie domu w określonym czasie. Jednym z punktów zainteresowania prowadzących badania jest rodzina. Wydaje się bowiem, że tak jak istnieją domy „rakowe“ tak samo są rodziny ze skłonnością do tej choroby. W wypadkach, gdy te dwa czynniki się zbiegną, zdarzają się katastrofy.

Opierając się na statystykach, doktor Chen dokonał pewnego odkrycia: wypadki przekazania raka w rodzinach do tego predysponowanych, zdarzają się najczęściej pomiędzy żoną i mężem, potem pomiędzy bratem i bratem, a wreszcie pomiędzy bratem i siostrą. W zależności więc od stopnia zażyłości.

Jeśli rak jest zaraźliwy, to prawdopodobnie decydującą rolę odgrywa tu wirus. Jeśli się określi wirusa, to rak będzie mógł być zwalczany tą samą bronią co inne choroby wirusowe.

Tymczasem jednak poznać trzeba wszystkie okoliczności najbardziej sprzyjające rozwojowi nowotworów. I o to właśnie chodzi badaczom w Hagerstown. Na podstawie „Paris Match“ A. P.

